

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

June 2022 | HR

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Načelo rodne ravnopravnosti u pripremi proračuna EU-a

Proračuni nisu neutralni. Oni mogu biti pokazatelji predanosti, primjerice, ispunjavanju potreba žena i postizanju rodne ravnopravnosti.

Stoga je EGSO-ovo Povjerenstvo za financije i proračun odlučilo provesti dubinsku analizu donošenja rodno osjetljivog proračuna. No o čemu se zapravo radi? Govorimo o uključivanju perspektive rodne ravnopravnosti u izradu i provedbu proračuna. To znači promicanje odgovornosti i transparentnosti u pogledu mogućih učinaka odluka o potrošnji na rodnu ravnopravnost te utvrđivanje ciljnih skupina korisnika kako bi se izbjegla diskriminacija ili nejednakosti u provedbi raznih politika i mjera. Ta metodologija omogućuje bolje razumijevanje načina

na koji prihodi i potrošnja u politikama raznih tijela, institucija i vlada mogu imati različite učinke na žene i muškarce. Time se može pridonijeti i upotrebi javnih sredstava na način kojim se proračuni i politike mogu učiniti učinkovitijima i djelotvornijima.

Donošenje rodno osjetljivog proračuna temelji se na predanosti EU-a rodno osviještenoj politici, a Europski parlament i Vijeće u više su navrata pozvali države članice da uvedu i provedu taj pristup. Europska komisija također se snažno zalaže za metodologiju koja bi omogućila procjenu utjecaja rashoda na rodnu ravnopravnost u cijelom proračunu EU-a.

U studiji koju je naručio odbor BUDG Europskog parlamenta preporučuje se da Europski parlament, Europska komisija i Vijeće poduzmu mjere za uključivanje načela rodne ravnopravnosti u izradu proračuna EU-a. Europski parlament u svojoj je rezoluciji izrazio predanost izradi rodno osjetljivog proračuna, među ostalim s ciljem utjecanja na druge institucije EU-a u budućnosti.

Smatram da je Europski gospodarski i socijalni odbor u vrlo dobrom položaju da prati tu preporuku. Naravno, Europski parlament bi za postizanje tog cilja mogao iskoristiti rasprave o proračunu i razrješnici za proračun na plenarnoj sjednici. Uključivanje rodne perspektive u izradu proračuna i njegova provedba u europskim institucijama neizbježno će zahtijevati političku predanost i zakonodavne mjere. Ozbiljno ćemo razmotriti možemo li, kao savjetodavna institucija koja predstavlja organizacije civilnog društva, sudjelovati u tom strateškom i važnom procesu.

Giulia Barbucci, potpredsjednica EGSO-a za proračun

KALENDAR

20. lipnja 2022., Bruxelles

Konferencija „Jedno zdravlje“

6. srpnja 2022., Bratislava, Slovačka

Vladavina prava: zašto bismo o tome trebali voditi računa?

13. i 14. srpnja 2022., Bruxelles

Plenarno zasjedanje EGSO-a

31. srpnja 2022. 10:00 sati (po briselskom vremenu)

Nagrada za civilno društvo: Stvaranje bolje budućnosti za mlade i pomaganje žrtvama rata u Ukrajini - rok za prijave

BIJEG IZ UKRAJINE U...

Kolja živi sam s mačkom u svojem stanu, koji je djelomično uništen u ruskim zračnim napadima u središtu Irpina. Njegova je obitelj pobjegla u Francusku, ali on je odlučio ostati kako bi branio njihov dom i imovinu. Ponosno nam je pokazao fotografije svoje djece, njihova priznanja osvojena u baletu i taekwondou te nam rekao da je siguran da će uskoro ponovno biti zajedno, „čim sve to završi“.

Costas Constantinou glavni je urednik ciparskih dnevnih novina *Politis*. U ožujku i zatim ponovno u travnju otputovao je u Ukrajinu kako bi izvještavao o ratu, izbjegličkoj krizi i borbi običnih Ukrajinaca za preživljavanje. Iskreno zahvaljujemo **g. Constantinou** što s nama dijeli trenutak uhvaćen objektivom svoje kamere. (ks)

„U ŽIŽI”

U našoj rubrici „U žiži” članovi EGSO-a dijele svoja stajališta o važnim pitanjima s europskog dnevnog reda. **Alena Mastantuono** jedna je od izvjestitelja za mišljenje o sigurnosti opskrbe energijom „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju”, koje je EGSO usvojio na plenarnom zasjedanju u svibnju. Danas gđa Mastantuono, ekskluzivno za naše čitatelje, govori o novom paketu mjera u okviru plana REPowerEU, koji je Europska komisija predstavila 18. svibnja 2022. (ehp)

RUSKI RULET U EUROPI

Prijetnja Kremlja da će ukinuti dostavu ruskog plina širi se Europom. Uz Poljsku i Bugarsku, popisu zemalja koje su pale u nemilost ruske vlade i doživjele prekid opskrbe plinom pridružile su se Finska, Danska i Nizozemska.

Europska komisija objavila je 18. svibnja svoj 300 milijardi eura težak plan „REPowerEU“ za prekid uvoza ruske nafte do 2027. Vlade EU-a nastoje pronaći odgovor na pitanje kako što brže zamijeniti opskrbu energijom iz Rusije. Ubrzavaju uvođenje energije iz obnovljivih izvora i posežu duboko u džep kako bi izgradile infrastrukturu potrebnu za uvoz ukapljenog prirodnog plina i punjenje skladišta plina. Također tragaju za mogućnostima uštede energije i zamjene plina. U međuvremenu vrijeme otkucava i nitko ne zna tko će biti sljedeća meta u ruskom ruletu. Situacija je bez sumnje izuzetno ozbiljna i iziskuje dosad neviđene mjere.

Dodatna ulaganja u infrastrukturu i uvođenje energije iz obnovljivih izvora nisu jednostavan pothvat, posebno sada kad se gospodarstva oporavljaju od posljedica pandemije COVID-a 19. Svaki potrošeni euro mora biti proizveden u gospodarstvu koje se trenutačno suočava s visokom inflacijom, a svaki posuđeni euro ima svoju cijenu i pridonosi riziku od zaduženosti. Istodobno, prema tržišnim pravilima veća potražnja dovodi do porasta cijena. Povrh toga, zbog dodatnih troškova sigurnosti i zaštite uzrokovanih ratom postoji opasnost od još većeg rasta cijena energije. Suočavamo se i s još jednim izazovom – prekidom u lancima opskrbe koji otežava uvođenje energije iz obnovljivih izvora.

Kako bi se ubrzalo uvođenje čistih tehnologija, plan „REPowerEU“ s pravom je usmjeren na brže izdavanje dozvola, a novi projekti u području energije vjetra i sunca proglašavaju se pitanjem od „prevladavajućeg javnog interesa“. Također se poziva na to da se na nacionalnoj razini uvedu glavna područja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u područjima s niskim rizikom za okoliš, što je u skladu s mišljenjem EGSO-a o Komunikaciji „REPowerEU“. Istodobno se predlaže povećanje ciljne vrijednosti EU-a u pogledu energije iz obnovljivih izvora na 45 % do 2030., što je povećanje u odnosu na ciljnu vrijednost od 40 % koja je predstavljena prošle godine, kao i povećanje u odnosu na ciljnu vrijednost za energetske učinkovitost s 9 % iz srpnja 2021. na 13 %. Predlaže se i da solarne ploče postanu obvezne za javne zgrade i nove stambene zgrade do 2025. odnosno 2029. S obzirom na trenutačnu situaciju na tržištu, jasno je da postizanje tih ciljeva jednostavno nije tehnički izvedivo. Ambicioznost je dobra, ali moramo voditi računa o tome koliko su naši ciljevi realistični i vjerodostojni.

Komisija u planu ističe i da će uskraćivanje ruskog plina zemljama dovesti do većih i nestabilnijih cijena energije u Europi. Situacija iziskuje ciljne privremene mjere u državama članicama koje će u što manjoj mjeri narušiti tržište EU-a ili mjere na razini EU-a koje neće ugroziti napore u pogledu dekarbonizacije i opskrbe energijom. Sve u svemu, intervencije na tržištu mogle bi ugroziti dugoročne ciljeve jer će izazvati nesigurnosti u pogledu ulaganja i obeshrabriti dekarbonizaciju u sektoru energetike.

Europsko tržište električne energije dokazalo je da može biti operativno u pogledu izbjegavanja ograničenja ili čak potpunog prekida opskrbe strujom u nekim područjima. Od presudne će važnosti biti solidarnost među državama članicama na europskom tržištu električne energije, i to ne samo uoči predstojeće zime nego i uoči sljedećeg okretanja cilindra u igri ruskog ruleta.

Alena Mastantuono, članica EGSO-a

„PITANJE ZA...”

Pitanje za...

U ovoj rubrici pozivamo članove i članice EGSO-a da odgovore na jedno pitanje o temi za koju smatraju da je pri vrhu europskih prioriteta.

Odbor je na plenarnom zasjedanju u svibnju usvojio rezoluciju „Uključivanje organiziranog civilnog društva u nacionalne planove za oporavak i otpornost: kako ga možemo poboljšati?” **Luca Jahier** jedan je od trojice izvjestitelja za rezoluciju, zajedno s Gonçalom Lobom Xavierom i Javierom Dozom Orritom.

Pozvali smo **Lucu Jahiera**, bivšeg predsjednika Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (2018. – 2020.) i aktualnog potpredsjednika Skupine za europski semestar, da odgovori na jedno pitanje u vezi s tom temom. (ehp)

Luca Jahier: Nacionalni planovi za oporavak i otpornost uvelike su u tijeku

EGSO info: Kako ocjenjujete stanje provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost u državama članicama?

Luca Jahier: Prije godinu dana, kada smo bili na samom početku provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, tek je mali broj zemalja ostvario napredak u pripremi svojih nacionalnih planova.

Najvažnije je bilo naglasiti važnost i iskušati provedbu članka 18. Uredbe EU-a, koji se odnosi na obavezu država članica da u pripremu, provedbu i praćenje planova uključe organizacije civilnog društva, socijalne partnere, lokalne vlasti, sveučilišta i druge dionike.

Ove je godine svoje planove finaliziralo 26 država članica (Nizozemska je u završnoj fazi). Planovi sviju država su odobreni i mnogi su već u provedbenoj fazi, s izuzetkom dviju država kod kojih to nije slučaj zbog uvjetovanosti u pogledu „vladavine prava“. Neki su planovi već u potpunosti dovršeni, EU je pozitivno ocijenio prvih šest mjeseci njihove provedbe, a i u drugom šestomjesečnom razdoblju brzo napreduju. Postoji niz drugih aspekata uključenih u praktičnu primjenu članka 18. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a organizirano civilno društvo općenito je pozitivno ocijenilo konačni sadržaj nacionalnih planova za oporavak i otpornost.

Iako se angažman organizacija civilnog društva po kvaliteti znatno razlikuje od jedne države članice do druge (u nekima je tek minimalan), utvrđene su i neke izuzetno dobre prakse. Na primjer, u Austriji, Francuskoj, Luksemburgu, Španjolskoj i Švedskoj suradnja s vladama je bliska i konstruktivna i ojačana transparentnošću i trajnim dijalogom. U Češkoj, Estoniji, Finskoj, Italiji i Španjolskoj uspostavljene su internetske stranice ili vladini portali za kampanju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, koji javnosti pružaju transparentne informacije. U Italiji je u studenome 2021. na razini vlade uspostavljen Stalni okrugli stol partnerstva, koji koordinira predsjednik Nacionalnog gospodarskog i socijalnog odbora. U Hrvatskoj organizirano civilno društvo sudjeluje u pripremi natječaja za provedbu nacionalnog plana za oporavak i otpornost. U Portugalu je osnovan Nacionalni odbor za praćenje, koji među ostalim uključuje predstavnike socijalnih partnera, sveučilišta i socijalnog sektora.

Dakle, možemo zaključiti da, kao prvo, tu točku treba jače naglasiti i pozvati države članice da usvoje pozitivne lekcije i prate najbolje prakse. Kao drugo, možemo potvrditi da bi se visokokvalitetno, učinkovito i stabilno sudjelovanje organizacija civilnog društva u gospodarskom upravljanju u državama članicama trebalo temeljiti na pravnim pravilima i javnim i transparentnim postupcima i biti zajamčeno direktivom ili uredbom EU-a.

POGODITE TKO NAM JE U GOSTIMA...

Gost iznenađenja

Svakog vam mjeseca u ovoj rubrici predstavljamo osobu iz javnog života čiji su rad i angažman izvor inspiracije. Njihova odvažnost, snaga karaktera i nepokolebljivost u djelovanju primjer su svima nama, a njihova hrabrost zaslužuje poštovanje. Ovaj mjesec naš je gost **Kostas Onisenko**.

Kostas Onisenko novinar je koji posljednjih 20 godina radi za grčke medije, novine i televiziju. Od 2014. izvještava o ratu Rusije i Ukrajine, a posljednjih pet godina živi u Kijevu, odakle raznim grčkim medijima šalje izvješća. O razvoju događaja u Ukrajini Onisenko grčku javnost redovito obavještava i putem svojih stranica na društvenim mrežama.

„Objektivnost” ili „moralnost”? Dilema medija u izvješćivanju o ratu u Ukrajini

Od rata u Vijetnamu međunarodna novinarska zajednica zalaže se za objektivno ratno izvješćivanje. Drugim riječima, bez izražavanja potpore nijednoj strani. Ta nova praksa smatrala se golemim napretkom u smjeru objektivnosti, za razliku od prethodne prakse integriranog novinarstva u kojoj su izvjestitelji bili usko povezani s vojskom pojedine zemlje. Naravno, to je bilo moguće zahvaljujući gospodarskom rastu medija, ali i zbog činjenice da se većina sukoba odvijala „daleko” od sjedišta velikih medijskih kuća. Bili su to „vanjski” ratovi pa je novinarima bilo relativno lako emotivno se distancirati. Rat u Ukrajini načeó je tu teoriju i postoji velika vjerojatnost da će u bliskoj budućnosti dovesti do znatnih promjena u cjelokupnom funkcioniranju medija i njihovu odnosu s društvom i državom.

Iz aspekta komunikacije, rat u Ukrajini, koji je započeo ruskom invazijom na Krim 2014. godine, bio je prepun laži od samog početka. Međunarodne medijske kuće, i velike i male, izvještavale su o „neonacistima koji ugnjetavaju one koji govore ruski” u zapadnoj Ukrajini i tako Kremlju dale izgovor za nastavak barbarstva. Objavljivanje tih izvješća nije toliko bilo izraz nekompetentnosti dijela zapadnih medija, koliko znak da zapadni medijski sustav nije bio spreman za suočavanje s takvim valom dezinformacija koje je organizirala i financirala Moskva. Bio je to znak da Moskva koristi slobode zapadnog svijeta kako bi upravo te slobode napadala.

Kad je to postalo očito, posebno u posljednja tri mjeseca, velik je dio inozemnih novinara otvoreno stao na ukrajinsku stranu. Ne samo zato što je zemlja trenutačno izložena ničim izazvanom napadu, nego i zbog toga što su ti novinari shvatili da se njime napadaju sva načela i vrijednosti na kojima se, među ostalim, temelji sloboda izražavanja i funkcioniranje medija.

Na prvi se pogled taj izbor može smatrati „obavezom” novinarske zajednice da ostane objektivna, koliko može biti „objektivan” i „nepristran” prikaz silovatelja i njegove žrtve. Ovaj je rat jasnije nego inače pokazao da je držanje „objektivne distance” između žrtve i počinitelja uvijek u korist počinitelja.

Dilema se odnosi i na pitanje izbora između objektivnosti i moralnosti. Možda zvuči čudno, ali mnoge velike medijske kuće suočavaju se s tom dvojbom. Osim toga, pitanje je i je li „Europa”, barem onakva kakvu je vide Ukrajinci, spremna stati u obranu svojih sloboda čak i ako to iziskuje oštriju kontrolu potencijalnih kršenja tih sloboda.

Protetkih osam godina ukrajinsko društvo, a posebno novinari u Ukrajini, svjesni su činjenice da Ruska Federacija – a odsad to vrijedi i za svaku drugu silu koja radi protiv europskih načela i vrijednosti – vjeruje da se naša sloboda izražavanja i mediji kao institucija mogu koristiti kao ratno sredstvo i iskoristiti protiv nas.

Unatoč vojnoj invaziji Ukrajinci su posljednjih osam godina prikazivani i kao odgovorni ili suodgovorni za tu situaciju. Prikazivani su kao počinitelji iako su zapravo bili žrtve. Jedna od posljedica toga mogla se vidjeti na bojištu – manje sankcija protiv Rusije, kašnjenje u opskrbi Ukrajine oružjem itd. Čini se da se ta situacija sada

mijenja, ne samo zahvaljujući radu novinara, koji pomažu u otkrivanju kolosalnih ruskih laži, već i zbog činjenice da mnogi novinari ponovno otkrivaju svoju ulogu u društvu. Njihova uloga nije samo uloga glasnika bez stava, već uloga središnjeg nervnog sustava društva koji pomaže, među ostalim, da se odgovori na jedno jednostavno pitanje: Gdje je dobro, a gdje zlo?

Kostas Onišenko

Kostas Onišenko grčki je novinar koji živi i radi u Ukrajini kao dopisnik grčkih medija.

NOVOSTI IZ EGSO-A

Charles Michel u govoru u EGSO-u pozvao na uspostavu europske geopolitičke zajednice, koja bi uključivala i Ukrajinu

Na otvaranju plenarnog zasjedanja u svibnju predsjednica EGSO-a Christa Schweng naglasila je sljedeće: „S posljedicama rata u Ukrajini i predstojećim geopolitičkim izazovima moramo se suočiti zajedno. Europa se mora iz predvodnika u upravljanju krizama pretvoriti u svjetskog predvodnika u određivanju budućeg razvoja.”

„Kremlj se preračunao – i u pogledu vlastitih vojnih kapaciteta, i snage ukrajinskog otpora, i europske odlučnosti i jedinstva”, rekao je predsjednik Europskog vijeća **Charles Michel**, koji je predložio novi pristup pregovorima o proširenju.

S obzirom na spor napredak u pregovorima sa zemljama zapadnog Balkana i na nedavno podnesene zahtjeve za članstvo Ukrajine, Gruzije i Moldove, EU bi trebao razmisliti o „proporcionalnom i uređenom pristupu integraciji”.

Po Michelovu mišljenju, „rješenje je postupna i progresivna integracija tijekom pristupnog procesa”.

Predsjednik Europskog vijeća govorio je o stvaranju europske geopolitičke zajednice s obzirom na to da EU preuzima veće političko vodstvo. Glavno područje suradnje unutar te zajednice bila bi vanjska politika. „Cilj je stvoriti konvergenciju i produbiti operativnu suradnju radi svladavanja zajedničkih izazova i osiguravanja

mira, stabilnosti i sigurnosti na našem kontinentu”, rekao je predsjednik.

Međutim, dodao je: „Ta inicijativa ni na koji način ne zamjenjuje proširenje niti predstavlja novi izgovor za odugovlačenje, ali isto tako nije zajamčeno da će oni koji u njoj sudjeluju jednoga dana pristupiti EU-u.” (at)

Holistički i kohezivan migracijski sustav za zaštitu Europe u borbi protiv prijetnji diktatora i izbjegličkih kriza

Kao odgovor na instrumentalizaciju migranata na vanjskim granicama EU-a pod pokroviteljstvom države, EGSO je održao konferenciju o toj temi, ističući dinamiku europeizacije migracijske politike. Autoritarni čelnici dosad su koristili ljudsku patnju kako bi ucjenjivali Europu jer su svjesni nedostataka u migracijskoj politici na našem kontinentu.

Konferencija „Ususret europeizaciji migracijske politike? Pouke koje treba izvući iz instrumentalizacije migranata i rata u Ukrajini“ održana je prigodom sastanka stručne skupine za vanjske odnose (REX).

Treba napomenuti da instrumentalizacija migranata koju provodi bjeloruski režim nije prva takve vrste; slične prakse primjenjivale su već u Turskoj, Libiji i Maroku.

U pogledu instrumentalizacije migranata kao oružja u rukama autoritarnih vođa, potpredsjednik Komisije za promicanje europskog načina života **Margaritis Schinas** izjavio je: „Glavna pouka koju smo izvukli iz naših politika jest da ćemo, sve dok ne uspijemo stvoriti zajednički i dogovoreni migracijski sustav, i dalje biti meta.“

Predsjednica EGSO-a **Christa Schweng** je naglasila: „Ova je izbjeglička kriza jasno pokazala da migracije utječu na sve države članice. EU mora iskoristiti tu dinamiku kako bi se ostvario napredak u pogledu novog pakta o migracijama i azilu i kako bi se uvele sustavne promjene potrebne za razvoj racionalne politike EU-a u području azila i migracija utemeljene na pravima.“

„Sada je vrijeme za geopolitiku.. Pandemija nas je zbližila, a ovaj rat ima isti učinak u europskom javnom mišljenju i to je vrlo važno“, naglasio je potpredsjednik Komisije za promicanje europskog načina života **Margaritis Schinas**. (at)

Dijalog civilnog društva u EU-u ne smije biti izložen represiji

Europski gospodarski i socijalni odbor pozvao je institucije EU-a da usvoje politiku nulte tolerancije prema stavovima i praksama država članica koje ometaju rad civilnog društva i smanjuju prostor za njegovo djelovanje u Europi.

Kako bi se suzbio taj trend, EGSO poziva EU da poduzme niz mjera, kao što je, primjerice, uskraćivanje sredstava EU-a zemljama koje ne poštuju vrijednosti Unije. Cilj je zajamčiti potpuno sudjelovanje civilnog društva u svim fazama oblikovanja politike i očuvati participativnu demokraciju u Europi.

U mišljenju [„Uloga organizacija civilnog društva kao čuvara općeg dobra u oporavku nakon pandemije i obnovi društava i gospodarstava EU-a“](#) EGSO je naveo da se europsko civilno društvo još uvijek suočava s brojnim

velikim preprekama i da je u nekim dijelovima EU-a njegov prostor drastično smanjen, i to unatoč njegovoj ključnoj ulozi u ublažavanju posljedica pandemije i pomoći ukrajinskim izbjeglicama, koja je služila kao primjer od prvog dana ruske agresije.

„Civilno društvo bilo je pokretačka snaga koja je pomogla našem društvu u nošenju s pandemijom bolesti COVID-19. K tome, aktualna ukrajinska kriza jasno je pokazala njegovu vrijednost i značaj za naše demokracije“, izjavio je izvjestitelj za mišljenje, **Ioannis Vardakastanis**.

Sad kad će civilno društvo imati presudnu ulogu u oporavku od razornih posljedica pandemije, pri čemu će biti potrebno sudjelovanje svih dijelova društva, EU se mora pobrinuti da postoji dijalog između civilnog društva i tvorca politika jer je nedostatak tog dijaloga jedna od glavnih prepreka djelovanju europskog civilnog društva na svim razinama.

Druga je prepreka izostanak smislenog uključivanja civilnog društva u postupke donošenja odluka u vezi s važnim politikama i zakonodavstvom.

EGSO smatra da institucije EU-a moraju usvojiti politiku „nulte tolerancije“ prema takvim stavovima i da moraju reagirati „odlučno i beskompromisno“ jer je uključivanje civilnog društva u postupak oblikovanja politika neodvojivo od vrijednosti i Ugovora EU-a. Trebalo bi na europskoj i nacionalnoj razini donijeti pravne propise kako bi se obustavile takve prakse.

Organizacije civilnog društva trebale bi primati financijsku i tehničku potporu EU-a, lokalnih i nacionalnih vlasti kako bi razvijale svoje djelovanje, a da se pritom ne dovodi u pitanje njihova neovisnost. (II)

Oporavak će biti uspješan samo uz sustavnu uključenost europskog civilnog društva

EGSO je usvojilo novu rezoluciju o uključivanju organiziranog civilnog društva u provedbu i praćenje nacionalnih planova za oporavak i otpornost. Nedavno savjetovanje pokazalo je da, protivno propisima, organizirano civilno društvo nije dovoljno uključeno u te planove.

Odbor poziva na donošenje jasnih pravila kako bi se taj problem učinkovito riješio i kako bi se gospodarstvo vratilo na pravi put. Tijekom rasprave o usvajanju rezolucije predsjednica EGSO-a **Christa Schweng** istaknula je da je uključivanje organiziranog civilnog društva u reforme definirane u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost nužno za poboljšanje kvalitete, transparentnosti i provedbe novih politika. **Gonçalo Lobo Xavier**, potpredsjednik Skupine za europski semestar, iznio je neke od glavnih zaključaka savjetovanja o tom pitanju.

„Organizirano civilno društvo uglavnom je pozitivno ocijenilo konačni sadržaj planova za oporavak i otpornost. Međutim, socijalna dimenzija često je nedovoljno razvijena“, istaknuo je. Predsjednik Skupine za europski semestar **Javier Doz Orrit** predstavio je glavne preporuke i pozvao države članice da „hitno usklade svoje djelovanje s pravilima utvrđenima u Mehanizmu za oporavak i otpornost“, a Europsku komisiju i Parlament da osiguraju njihovu provedbu. Potpredsjednik Skupine za europski semestar **Luca Jahier** predstavio je nekoliko primjera dobre prakse i napomenuo da se „problem nedostatka stvarnog i kvalitetnog sudjelovanja organiziranog civilnog društva u gospodarskom upravljanju EU-om neće riješiti dok se ne provede reforma europskog semestra“.

Valdis Dombrovskis, izvršni potpredsjednik Europske komisije, koji je također sudjelovao u raspravi, istaknuo je utjecaj ruske invazije na Ukrajinu na globalni i europski gospodarski oporavak i osvrnuo se na mjere za njegovo ublažavanje i daljnje korake. (tk)

Rat u Ukrajini velik je izazov za kohezijsku politiku EU-a, upozorava EGSO

Kohezijska politika ključna je za prevladavanje krize uzrokovane bolešću COVID-19, postizanje klimatske neutralnosti do 2050. i smanjenje razlika u Europi. U nedavnom mišljenju EGSO upozorava da je rat u Ukrajini najozbiljniji izazov s kojim će se Europa suočiti u doglednoj budućnosti.

Potrebno je brzo reagirati kako bi se pomoglo izbjeglicama i osigurala integracija Ukrajine u Europu. EGSO u svom mišljenju također ističe da snažno podržava bezodložno pristupanje Ukrajine EU-u i poziva na to da se kohezijska politika i s njome povezani financijski instrumenti tome na odgovarajući način prilagode.

Odbor posebno predlaže da se uspostavi poseban fond EU-a koji će olakšati poslijeratnu konstrukciju i razvoj. U Mišljenju usvojenom na plenarnom zasjedanju u svibnju analizira se komunikacija Europske komisije o izvješću o koheziji „Kohezija u Europi do 2050.“.

Budući da je izvješće objavljeno dva tjedna prije ruske invazije na Ukrajinu, u njemu nisu u obzir uzete njezine posljedice. Riječima izvjestitelja **Krzysztofa Balona**: „Kratkoročno i srednjoročno gledano, najveći izazov za kohezijsku politiku je ruska agresija, koja je istodobno i čin agresije na Europsku uniju.“ Suizvjestitelj **Gonçalo Lobo Xavier** dodao je: „Kohezijska politika još je uvijek temeljni instrument oporavka i otpornosti europskog gospodarstva, a posebno bi se trebala usredotočiti na MSP-ove.“ (tk)

EGSO poziva na otvoreno i sigurno schengensko područje

Prema mišljenju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) usvojenom na plenarnom zasjedanju u svibnju, rat u Ukrajini, koji je prouzročio dosad nezabilježen priljev izbjeglica u potrazi za utočištem u EU-u, ukazuje na hitnu potrebu za djelotvornim, humanim i humanitarnim zajedničkim europskim propisima o migracijama i azilu u otvorenom, ali sigurnom schengenskom prostoru.

„Ruska oružana agresija na Ukrajinu dovela je do korjenitih promjena. Povijesno gledano, to je najveća opasnost koja je ikad zaprijetila funkcioniranju schengenskog područja i sigurnosti EU-a. Strahote koje se događaju u Ukrajini ponovo potvrđuju važnost sigurnosti vanjskih granica i stabilnosti u schengenskom području kao preduvjeta europske unutarnje sigurnosti,“ rekao je izvjestitelj za [mišljenje „Paket mjera za sigurnosnu](#)

[uniju / Schengenski paket](#)“, **Krzysztof Balon**.

Prema riječima izvjestitelja Balona, EGSO podržava stav Komisije da bi svako zatvaranje granica među zemljama schengenskog područja trebalo biti samo privremeno.

U Mišljenju, u kojem je evaluiran nedavni paket mjera Komisije kojim su se ažurirala pravila koja uređuju schengenski prostor, EGSO je izjavio da bi se sigurnosna pitanja koja muče države članice uspješnije riješila intenziviranjem i jačanjem suradnje i koordinacije među tijelima kaznenog progona nego ponovnim uvođenjem kontrola na unutarnjim granicama.

U Mišljenju je jako naglašeno da treba osigurati da EU i države članice, kada upravljaju granicama, migracijama i azilom, uvijek poštuju Povelju o temeljnim pravima, a posebice slobodu kretanja i stanovanja, pravo na azil i načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Isto se odnosi na sve razine policijske i sudske suradnje među državama članicama.

EGSO je pozvao države članice da proaktivno podrže mehanizam solidarnosti i podijele odgovornost za upravljanje migracijama, u skladu s odredbama novog pakta o azilu i migracijama.

Mehanizmi solidarnosti mogli bi se među državama članicama razvijati na temelju Direktive o privremenoj zaštiti, koja je upravo aktivirana u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu, a koju EGSO iznimno cijeni. Komisija bi trebala razmotriti mogućnost primjene Direktive o privremenoj zaštiti na državljane trećih zemalja u slučaju budućih ozbiljnih i hitnih kriznih situacija.

EGSO je ponovo izrazio zabrinutost zbog toga što Rumunjska, Bugarska, Hrvatska i Cipar još uvijek nisu članice schengenskog područja i podržao Komisiju koja je pozvala Vijeće da poduzme brze i odlučne mjere da to promijeni. (II)

[EGSO pozdravlja dugo očekivani akcijski plan za socijalnu ekonomiju](#)

Snažnije mjere u četirima specifičnim područjima učinile bi taj plan učinkovitijim, smatra EGSO, ujedno izražavajući zadovoljstvo time što su mnogi njegovi prijedlozi uzeti u obzir.

U [mišljenju](#) usvojenom na svibanjskom plenarnom zasjedanju EGSO je pozdravio [Akcijski plan za socijalnu ekonomiju](#) Europske komisije, u kojem su preuzeti mnogi prijedlozi koje EGSO iznosi već više od deset godina.

„Ushićeni smo zbog usvajanja tog dugo očekivanog plana, ali pravi posao nam tek predstoji,“ poručuje **Giuseppe Guerini**, izvjestitelj za to mišljenje. „Sada je vrijeme da se taj plan provede odlučnim i dugoročnim mjerama. EGSO ima mnoštvo inovativnih i konkretnih prijedloga kojima bi se trebalo osigurati potpuno iskorištavanje potencijala socijalne ekonomije u što većem broju državama članicama EU-a.“

EGSO izdvaja četiri ključna područja plana u kojima bi se po njegovu mišljenju mogle poduzeti i snažnije mjere:

- Agilniji oblici suradnje između javnih uprava i poduzeća socijalne ekonomije, koji na lokalnoj razini zajednički rade na pružanju usluga od općeg interesa, uz jasno razlikovanje između ostvarivanja općeg interesa i aktivnosti zasnovanih na konkurentnosti u Direktivi o javnoj nabavi.
- Regulativne mjere, možda u obliku smjernica, kako bi se razjasnili zahtjevi za pristup državnim potporama i količina potpora koja stoji na raspolaganju državama članicama, kako bi one mogle iskoristiti svu dostupnu fleksibilnost za pružanje pomoći poduzećima socijalne ekonomije. Neće biti dovoljno organizirati radionice i webinare, kako predlaže Komisija.
- Sustav zajamčenih kredita i zajmova, kakav već postoji za MSP-ove diljem EU-a, koji bi uspostavile države članice uz potporu EU-a. Pokretanje novih financijskih proizvoda za mobilizaciju privatnog financiranja poduzeća socijalne ekonomije predstavlja dobar potez, ali mnogima od njih treba podrška za dobivanje pristupa već i najuobičajenijim kreditima.
- Posebna vrsta oporezivanja socijalne ekonomije dobra je zamisao, ali države članice trebaju potporu na putu prema koordiniranoj fiskalnoj harmonizaciji, možda po uzoru na primjere dobre prakse u nekima od njih, kao što su izuzeća od oporezivanja neraspodijeljene dobiti, niže stope PDV-a i smanjenje ili oslobođenje od troškova socijalnog osiguranja. (dm)

Europa se mora odlučno boriti protiv širenja govora mržnje i zločina iz mržnje

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) u svojem mišljenju usvojenom na svibanjskom plenarnom zasjedanju podupire inicijativu Europske komisije za proširenje popisa kaznenih djela u EU-u na sve oblike zločina iz mržnje i govora mržnje te poziva Vijeće da prihvati taj prijedlog.

Organizacije civilnog društva imaju iskustvo iz prve ruke u suočavanju s porastom govora mržnje i zločina iz mržnje koje su stekle u pomaganju pogođenim zajednicama i kroz iskustvo kao žrtve te mržnje. Stoga Odbor prepoznaje potrebu za zaštitom ljudskog dostojanstva, temeljnih prava i jednakosti. „Demokracija i Europska unija ne mogu se održati ako ljudi žive u strahu i sramu,“ rekao je izvjestitelj Cristian Pîrvulescu.

Napredak na području društvenih medija i sloboda kretanja omogućili su da javna sfera EU-a postane bolje povezana. Zato je za uspješnu borbu

protiv mržnje potreban zajednički temelj. Podizanje svijesti i obrazovanje također su nužni za utvrđivanje posljedica tih djela i njihovo sprečavanje. Odbor preporučuje da se posebna pozornost posveti onima koji imaju važnu ulogu u borbi protiv mržnje, kao što su nastavnici, novinari i osoblje tijela kaznenog progona. Također poziva političke vođe da djeluju odgovorno.

EGSO ističe ključnu ulogu socijalnih partnera na lokalnoj razini u sprečavanju i suzbijanju zločina iz mržnje. „Organizacije civilnog društva naša su tijela društvenog nadzora u borbi protiv mržnje“, izjavila je suizvjestiteljica Milena Angelova. EU mora promicati svoje kodekse ponašanja i dobre prakse te osigurati više financijskih sredstava kako bi u najvećoj mogućoj mjeri iskoristio njihovo stručno znanje. (gb)

Dostojanstven rad: Poslovanje se nikad ne smije odvijati nauštrb ljudskog dostojanstva i slobode

Zbog naglog porasta dječjeg i prisilnog rada te neprestanog iskorištavanja radnika diljem svijeta sve su važnije hitne mjere koje EU poduzima u vezi s dostojanstvenim radom.

Na savjetovanju „Dostojanstven rad u cijelom svijetu“ održanom 4. svibnja okupili su se članovi i članice EGSO-a te predstavnici i predstavnice europskih institucija, Međunarodne organizacije rada (ILO), akademske zajednice i organizacija civilnog društva.

Savjetovanje je održano kako bi se prikupili doprinosi za EGSO-ovo predstojeće mišljenje o toj temi, koje je usmjereno na Komunikaciju Komisije o dostojanstvenom radu u svijetu, usvojenu u veljači, kao i na njezin Prijedlog direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje.

Tim inicijativama Komisija nastoji pozicionirati Europsku uniju kao predvodnicu u području dostojanstvenog rada, i na domaćem terenu i globalno, te omogućiti milijunima ljudi da rade i žive u dostojanstvu.

„Sanjamo o budućnosti u kojoj je rad dostojanstven. No za stotine milijuna ljudi diljem svijeta dostojanstven rad još uvijek nije stvarnost, zbog čega će biti teško ostvariti ciljeve održivog razvoja“, poručuje **María del Carmen Barrera Chamorro**, izvjestiteljica za predmetno mišljenje EGSO-a.

Pandemija COVID-a 19 dodatno je otežala stanje u svijetu rada, a u mnoštvu zemalja zabilježeno je pogoršanje nesigurnih radnih uvjeta. Pandemija je nerazmjerno pogodila žene i ranjive skupine kao što su djeca i radnici u neformalnoj ekonomiji. Broj djece koja rade počeo je rasti i prije pandemije: između 2016. i 2020. povećao se za više od 8 milijuna, nakon ranijeg pada.

Diljem svijeta radi 160 milijuna djece, odnosno svako deseto dijete, a 25 milijuna ljudi žrtve su prisilnog rada. Zbog nepostojanja adekvatne socijalne zaštite, u bliskoj bi budućnosti dječjim radom moglo biti zahvaćeno dodatnih 46 milijuna djece.

Cilj EU-ovih nastojanja jest poticati održivo i odgovorno poslovanje na domaćim tržištima, u zemljama izvan EU-a, kao i duž svih globalnih lanaca vrijednosti. Pritom će ključni alati biti politike EU-a za društveno odgovorno poslovanje i transparentnost. Planira se i pravni instrument za zabranu proizvoda nastalih prisilnim radom. U sklopu svih politika promovirat će se rodna ravnopravnost i nediskriminacija.

„Pozdravljamo inicijativu Komisije, ali potreban nam je ambiciozniji plan i integrirana politika koja počiva na univerzalnim ljudskim pravima. Dostojanstven rad u interesu je ljudi, ali i poduzeća, potrošača i planeta“, zaključila je izvjestiteljica **Barrera Chamorro**. (II)

EU mora ukloniti prepreke zapošljavanju za mlade s invaliditetom

Na savjetovanju EGSO-a održanom 8. travnja, na kojem su se okupili vodeći akteri u politici za osobe s invaliditetom, uključujući socijalne partnere i organizacije civilnog društva, istaknuta je potreba za povećanjem stope zaposlenosti osoba s invaliditetom, a posebno mladih. Unatoč pravnim naporima, podaci pokazuju da se mnogi od njih i dalje suočavaju s diskriminacijom u svijetu rada zbog stereotipa koji ih prikazuju kao neproduktivne.

Glavna je poruka da se u novoj Strategiji EU-a o pravima osoba s invaliditetom uvažavaju problemi s kojima se suočavaju mladi s invaliditetom kad je posrijedi zapošljavanje i obrazovanje. Međutim, socijalni partneri još ne znaju koliko će ambiciozni biti ti napori.

Pri pokušaju ulaska na tržište rada mladi s invaliditetom suočavaju se s preprekama koje postoje i u privatnom i u javnom sektoru. Naime, stopa nezaposlenosti osoba s invaliditetom nerazmjerno je visoka u usporedbi s općom populacijom, posebno u slučaju žena i mladih. Prema najnovijim podacima dostupnima na razini EU-a, za osobe s invaliditetom vjerojatnost zapošljavanja manja je za 24,4 %. Po svemu sudeći, pandemija COVID-a 19 dodatno je povećala tu nejednakost.

Daphne Nathalie Ahrendt, viša voditeljica istraživanja u zakladi Eurofound, predstavila je zaključke istraživanja Eurofounda: 27 % ispitanika s invaliditetom bilo je nezaposleno, u usporedbi s 12 % ispitanika bez invaliditeta. Njih 55 % smatra se financijski ranjivima, u usporedbi s 38 % njihovih vršnjaka bez invaliditeta. Za veliku većinu ispitanika s invaliditetom postoji veća vjerojatnost da će biti pogođeni depresijom i usamljenošću.

Francesca Sbianchi iz Odbora mladih Europskog foruma osoba s invaliditetom istaknula je: „Mnogi od nas suočavaju se s višim troškovima života, zbog čega su nam za dostojanstven život nužne usluge potpore i naknade za invaliditet“. Jedan od glavnih preduvjeta za iskorjenjivanje nekih od tih nejednakosti jest da se osobama s invaliditetom dopusti da zadrže naknade za invaliditet i nakon što se zaposle, kako bi imale dovoljno vremena da se financijski osamostale.

Stefan Tromel iz Međunarodne organizacije rada istaknuo je da iako novi oblici rada predstavljaju priliku za uključivanje više ljudi s invaliditetom, prema podacima OECD-a postoji jaz u području digitalnih vještina između osoba s invaliditetom i onih bez invaliditeta, a rad na daljinu mora ostati pitanje izbora. Kako bi se taj jaz smanjio, a pristupačnost na radnom mjestu poboljšala, sindikati moraju surađivati sa socijalnim partnerima: gospodarska i socijalna vijeća svih zemalja mogla bi predstavljati dobre platforme za tu suradnju.

Osobe s invaliditetom suočene su s većim stupnjem diskriminacije ako su mlade. Budući da je 2022. Europska godina mladih, ključno je bolje razumjeti stvarnost s kojom se ta skupina suočava. (r1)

Novi izvori financiranja za proračun EU-a moraju biti stabilni, pravedni i prihvatljivi za poduzeća

Odbor poziva Europsku komisiju da provede ciljanije procjene učinka svojih prijedloga za nove izvore financiranja proračuna EU-a namijenjenih otplati duga instrumenta NextGenerationEU.

EGSO se općenito slaže s predloženim proračunskim prihodima EU-a iz „vlastitih sredstava“. Međutim, oni moraju biti stabilni i pravedni i ne smiju opteretiti kućanstva i poduzeća.

U mišljenju usvojenom na svibanjskom plenarnom zasjedanju EGSO poziva Komisiju i da se pobrine za to da njezini prijedlozi budu otporni na ekonomske šokove te upozorava da bi se ti prijedlozi zbog viših cijena energije uslijed rata u Ukrajini mogli završiti neuspjehom.

„Uvođenje novih vlastitih sredstava ne bi smjelo ugroziti proračune drugih programa i instrumenata EU-a, a trebalo bi izbjeći i povećavanje doprinosa tim sredstvima na temelju BND-a“, poručio je **Philip von Brockdorff**, izvjestitelj za to mišljenje. Suizvjestitelj **Antonio García del Riego** dodao je: „EGSO pozdravlja napore OECD-a koji nastoji postići da se globalne korporacije oporezuju tamo gdje se odvija ekonomska aktivnost i stvara vrijednost, uz upozorenje da poduzeća iz EU-a ne bi smjela doći u nepovoljan konkurentski položaj ako nova pravila provedu prije velikih trgovinskih partnera“. (tk)

Politika tržišnog natjecanja trebala bi biti u skladu s novim ambicijama EU-a

Trebalo bi preispitati pravila o kontroli koncentracija, suzbijanju monopola i kontroli državnih potpora kako bi se ispunili klimatski i digitalni ciljevi Unije i doprinijelo postizanju strateške autonomije, što će iziskivati golema ulaganja. Dva nova mišljenja EGSO-a iznose objašnjenja o tome kako provesti tu reformu.

U središtu rasprave održane 19. svibnja u sklopu plenarnog zasjedanja EGSO-a bila su dva nova izvješća - o politici tržišnog natjecanja EU-a i državnim potporama za zdravstvene i socijalne usluge u izmijenjenom globalnom kontekstu.

U mišljenju „[Politika tržišnog natjecanja spremna za nove izazove](#)“ EGSO je pozvao Europsku komisiju da u aktualnoj reformi politike tržišnog natjecanja EU-a ode puno dalje nego dosad.

Mjere poduzete u borbi protiv bolesti COVID-19 i kasnije radi suočavanja s ruskom agresijom u Ukrajini uvelike su pomogle poduzećima, no treba ih poboljšati. Potrebno je i pobrinuti se da se kriterijima

prihvatljivosti svim sektorima omogućiti da iskoriste te mjere, a ne da se najteže pogođenim poduzećima zatvaraju vrata.

Kad je riječ o općem okviru prava tržišnog natjecanja, iako se on prilagodio nizu izazova, nije se dovoljno razvio u smjeru ostvarenja strateških ciljeva EU-a, odnosno zelene i digitalne tranzicije, ali i otpornosti. Te ambicije iziskuju golema javna i privatna ulaganja i treba im dati najveću moguću potporu, naglašava EGSO.

Ponekad se čini da su mjere kontrole koncentracija i spajanja prepreka EU-u da ostane konkurentan u odnosu na SAD i Kinu. Odredbe o zlouporabi vladajućeg položaja nisu nužno prilagođene novim izazovima zelene i digitalne tranzicije.

„Predložimo neke tehničke prilagodbe kako bi se olakšao pristup potpori, ali i načine da se u većoj mjeri uzmu u obzir inovacije i digitalni razvoj. Iznijeli smo i prijedloge kojima bi se svim sektorima, a ne samo industriji, omogućila korist. Mislim prije svega na trgovinski sektor i MSP-ove“, izjavila je izvjestiteljica za mišljenje **Emilie Prouzet**.

U drugom mišljenju EGSO se posvetio **državnim potporama za zdravstvene i socijalne usluge**.

„Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da sustavi zdravstvene i socijalne zaštite moraju biti u stanju brzo se prilagoditi svim promjenama, a mjere koje predlažemo doprinijele bi pojednostavnjenju i ubrzanju pružanja državne potpore“, poručio je izvjestitelj Giuseppe Guerini („Raznolikost Europe“, IT).

EGSO ističe da taj sektor zapravo ne utječe u velikoj mjeri na prekogranično tržišno natjecanje. Pružanje zdravstvenih i socijalnih usluga uglavnom se organizira na lokalnoj razini unutar pojedine zemlje i one se ondje prvenstveno i koriste. Državnu potporu tom sektoru ne bi trebalo smatrati narušavanjem tržišnog natjecanja.

Drugi važan prijedlog odnosi se na maksimalni dopušteni iznos državne potpore. EGSO smatra da bi za te usluge gornja granica za prijavu potpore Komisiji (postavljena trenutačno na 500 000 eura tijekom tri fiskalne godine), koja podrazumijeva pokretanje dugotrajnog i složenog postupka, trebala biti viša nego za druge usluge od općeg interesa. To bi bilo opravdano zbog njihove uloge u javnom interesu, ograničenog učinka na prekograničnu trgovinu i povratka inflacije. (dm)

Održivost industrije ambalaže ključna je za zaštitu planeta

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) u [mišljenju](#) koje je izradilo Savjetodavno povjerenstvo za industrijske promjene (CCMI) i koje je usvojeno na plenarnom zasjedanju u svibnju preporučuje Europskoj komisiji i vladama država članica da u savjetovanju sa svim dionicima u industriji ambalaže poduzmu potrebne korake kako bi se u sklopu cijelog životnog ciklusa svakog proizvoda povećala održivost industrije.

Većina golemih količina ambalažnog materijala koji se trenutačno upotrebljava za sigurnost, higijenu, prijevoz, konzerviranje, prezentaciju i uporabu svih vrsta robe, bilo u industrijske svrhe, za građevinske radove, komunikacijske sustave ili osobnu potrošnju, izrađena je od ugljikovih ili metalnih vlakana, čiji su izvori ograničeni.

„Buduće zakonodavstvo EU-a moralo bi se usredotočiti na cjelovit životni ciklus proizvoda kako bi potaknulo kružno gospodarstvo. Proizvodnja, potrošnja i gospodarenje otpadom u ambalažnoj industriji ključni su za korak naprijed u smjeru održive budućnosti“, istaknuo je izvjestitelj za mišljenje **Matteo Carlo Borsani**.

Mišljenje uključuje popis sirovina kojima treba dati prednost: ambalaža izrađena od prirodnih vlakana i drugih prirodnih materijala može učinkovito odvojiti rast od korištenja resursa. Materijali iz obnovljivih izvora su dugotrajni, privlačni, prikladni za recikliranje i biološki razgradivi.

Mijenja se i način na koji potrošači percipiraju i upotrebljavaju ambalažu. Važno je da i industrija i potrošači promijene svoje navike u vezi s ambalažom.

EGSO također poziva na europski socijalni dijalog u industriji ambalaže u koji bi bili uključeni savezi sindikata i organizacije poslodavaca. S obzirom na važnost ambalaže u svim područjima gospodarstva, u mišljenju se naglašava i potreba da Europska komisija pokrene godišnji forum o ambalaži i ambalažnom otpadu. Forum bi okupljao dionike i predstavnike europskih institucija radi praćenja provedbe Direktive i utvrđivanja najboljih praksi u vezi s propisima o održivoj ambalaži. (ks/rl)

Obnova održivih ciklusa ugljika: EGSO podržava stajalište Europske komisije

U mišljenju usvojenom na plenarnom zasjedanju u svibnju **Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) podržao je komunikaciju Europske komisije o održivim ciklusima ugljika i smatra da se zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) mora uspostaviti politički okvir koji će omogućiti prijelaz na poljoprivredu s niskim emisijama ugljika.**

Kao odgovor na hitnost djelovanja u području klime, Europska unija zakonski je utvrdila svoj cilj klimatske neutralnosti u cijelom gospodarstvu do 2050. Za postizanje tog ambicioznog cilja potrebno je uspostaviti održive cikluse ugljika otporne na klimatske promjene s pomoću ključnih mjera kao što su recikliranje ugljika iz tokova otpada, održivih izvora biomase ili neposredno iz atmosfere i poboljšanje rješenja za uklanjanje ugljika koja uključuju hvatanje ugljika (CO₂) iz atmosfere i njegovo

dugoročno skladištenje.

Izvjestitelj za mišljenje, **Arnold Puech d'Alissac**, smatra da je „za rješenje problema ugljične neutralnosti potrebno smanjiti emisije stakleničkih plinova, pronaći zelene zamjene za fosilni ugljik i povećati ponore ugljika“. Dodao je da EGSO podržava Komunikaciju Europske komisije o ciklusima ugljika, u kojoj se predlažu dva rješenja za uklanjanje i sekvestraciju ugljika: prirodna rješenja (poznata kao „sekvestracija ugljika“) i industrijska tehnološka rješenja.

EGSO stoga potiče Europsku komisiju da zauzme cjelovit pristup toj temi jer će za povećanje ponora ugljika i što veću zamjenu fosilnog ugljika u biti potrebno povećati proizvodnju biomase, što će utjecati na sektor zemljišta. Taj sektor može aktivno sudjelovati u borbi protiv globalnog zagrijavanja i pritom doprinijeti širem prijelazu na održivi prehrambeni sustav.

Sekvestraciju ugljika u poljoprivredi trebalo bi smatrati ne samo poslovnom prilikom, nego i ključnim elementom europske poljoprivrede u budućnosti i instrumentom za borbu protiv klimatskih promjena: ugljični krediti moraju biti naknada za izvršene usluge, odnosno sekvestraciju ugljika iz atmosfere, ali moraju i pratiti prijelaz na poljoprivredni sektor s niskim emisijama ugljika.

Odbor također naglašava ključnu ulogu koju ZPP mora imati pri uspostavi političkog okvira koji bi utirao put za prijelaz na poljoprivredu s niskim emisijama ugljika, odnosno poljoprivredu s manje emisija i većom sekvestracijom. Međutim, naglašava i da skladištenje ugljika ne bi trebalo biti uvjet ZPP-a, nego da bi trebalo uspostaviti i podržati posebno tržište ugljika. EGSO smatra da će za razvoj sekvestracije ugljika biti potreban jasan pravni okvir država članica, uzimajući u obzir razlike u razini ulaganja i potpore koje države članice mogu pružiti. (ks)

EGSO smatra da sigurna i cjenovno pristupa?na opskrba energijom mora biti prioritet

Energetska neovisnost ključna je za budućnost Europe: EU mora što prije osigurati opskrbu energijom, prekinuti opskrbu ruskim plinom i drastično ubrzati prelazak na čistu energiju. To su glavni zaključci mišljenja „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju”, koje su sastavili Thomas Kattinig, Alena Mastantuono i Simo Tiainen, a koje je usvojeno na plenarnom zasjedanju u svibnju.

EGSO podržava komunikaciju Europske komisije „REPowerEU”, koju je Kolegij povjerenika usvojio na dan usvajanja mišljenja, te smatra da je ona u skladu s ciljevima zelenog plana i europske energetske unije. U prijedlogu se, osim toga, utvrđuju nove mjere za povećanje proizvodnje zelene energije, diversifikaciju opskrbe i smanjenje potražnje za ruskim plinom, što je zbog tržišnih manipulacija dovelo do značajnog porasta cijena na tržištu električne energije.

Odbor upozorava da EU mora biti posebno oprezan kada je riječ o zamjeni ruskog plina drugim resursima, uzimajući u obzir njihov utjecaj na okoliš i mogućnost nove ovisnosti o trećim zemljama koje ne dijele europske vrijednosti.

Trenutačna geopolitička situacija uzrokovana ruskom invazijom na Ukrajinu dodatno je pogoršala dosad nezabilježen porast cijena energije s kojim se EU suočava u posljednjih nekoliko mjeseci. Stoga je iznimno važno poduzeti hitne mjere za ublažavanje učinka visokih cijena na europska kućanstva, poljoprivrednike, poduzeća i industriju. I

[EGSO poziva na konkretnije mjere pružanja potpore i zaštite neovisnim bjeloruskim novinarima](#)

Autoritarni režim Aleksandra Lukašenka od kolovoza 2020. provodi masovni napad na civilno društvo, neovisne novinare, blogere i pisce u Bjelorusiji. EGSO je objavio informativno izvješće o stanju medija u toj zemlji, u kojem je iznio preporuke o tome kako pomoći bjeloruskim medijskim poduzećima, novinarima i novinarkama koji su pobjegli iz zemlje te onima koji su ostali u njoj i bore se protiv režima.

Članica EGSO-a **Tatjana Babrauskienė**, izvjestiteljica za izvješće, koja je predstavila [informativno izvješće „Potpora sektoru neovisnih medija u Bjelarusu“](#) na plenarnom zasjedanju EGSO-a u svibnju, istaknula je značajan doprinos imenovane stručnjakinje, neovisne bjeloruske

novinarke **Hanne Liubakove**, ukupnom sastavljanju izvješća i naglasila: „Važno je prepoznati izvanredan rad bjeloruskih novinara i novinarki, koji vrlo često dovode u opasnost svoje živote i obitelji samo kako bi nam prenijeli istinu. Imamo dužnost zaštititi ih i pružiti im potporu.“

Budući da je stanje medija u Bjelorusiji europsko pitanje, EGSO predlaže da države članice ne samo uspostave suradnju s neovisnim novinskim agencijama u Bjelorusiji nego i da pomognu u prenošenju i širenju vijesti iz te zemlje.

Informativno izvješće sadržava sljedeće konkretne preporuke kojima svijetu daje primjer potpore slobodi medija u kriznim situacijama:

- ukidanje viza za bjeloruske novinare i novinarke koji bježe od represije;
 - uspostava europskih i nacionalnih fondova u državama članicama za potporu bjeloruskoj slobodi medija, novinarima i novinarkama;
 - pravna, financijska i psihološka potpora novinarima i novinarkama izloženima represiji;
 - integracija bjeloruskih neovisnih novinara i novinarki u državama članicama EU-a putem zapošljavanja i stipendija;
 - uklanjanje birokracije za dobivanje financijske pomoći EU-a;
 - IT rješenja za omogućavanje pristupa internetu i digitalni alati za izbjegavanje cenzure.
-

Za budućnost mladih na zapadnom Balkanu potrebne su konkretne politike

Sudionici savjetovanja u organizaciji EGSO-a „Politika za mlade na zapadnom Balkanu kao dio inovacijskog programa za zapadni Balkan” ponovno su potvrdili važnost mladih za budućnost regije. Ukazali su i na problem „odljeva mozgova” i na to kako bi se njegovim pretvaranjem u „cirkulaciju mozgova” mogao potaknuti gospodarski rast i razvoj na zapadnom Balkanu.

Članica EGSO-a **Dragica Martinović Džamonja** izjavila je: „Mladi su važan resurs za razvoj i ključan čimbenik mira i stabilnosti.”

U istom je smislu **Andrej Zorko**, također član EGSO-a, rekao: „Mladi ne bi trebali biti predmet projekta, već stvarni i aktivni sudionici u oblikovanju politika”.

Direktorica projekta "Tirana: Europska prijestolnica mladih 2022." **Dafina Peci** istaknula je važnost organizacija mladih i organizacija civilnog društva i kao primjer navela rad Platforme za suradnju mladih zapadnog Balkana koja već godinama djeluje u šest država zapadnog Balkana.

Prijelaz s odljeva na priljev mozgova je moguć

Neadekvatno obrazovanje, nedostatak vještina, loši uvjeti zapošljavanja i ograničene mogućnosti mladima ne mogu jamčiti prosperitetnu budućnost.

Glavni tajnik Regionalnog ureda za suradnju mladih (RYCO) **Albert Hani** izjavio je da bi u prosjeku 52% mladih htjelo živjeti izvan regije. „Ako vlade žele uvjeriti mlade da ostanu kod kuće, moraju pokazati predanost ispunjavanju njihovih potreba i prioriteta”, rekao je Hani.

Voditeljica projekta u Beogradskoj otvorenoj školi **Milica Škiljević** istaknula je nedostatak informacija o mogućnostima karijere i zaposlenja.

Ognjen Marković, voditelj projekta Laboratorij za mlade zapadnog Balkana koji provodi Vijeće za regionalnu suradnju, objasnio je dodanu vrijednost sudjelovanja mladih s obzirom na to da mogu ponuditi znanje i stručnost ako ih se stavi u ravnopravan položaj s kreatorima politika.

Inicijativa Garancija za mlade na zapadnom Balkanu mogla bi, zajedno s mrežama mladih i nacionalnim dionicima, označiti početak procesa reforme i jačanja zapošljivosti mlade generacije u regiji. (at)

Utrka za Ukrajinu

Potpredsjednica **Giulia Barbucci** predstavljala je EGSO 29. svibnja u 42. briselskoj utrci na 20 km. Među ostalim sudionicima bili su i predstavnici drugih institucija EU-a, uključujući predsjednicu europskog parlamenta **Robertu Metsolu**.

Prema mišljenju potpredsjednice **Barbucci** radi se o događaju od iznimne važnosti, posebice sada: „Uspješna briselska utrka na 20 km, u kojoj je sudjelovalo 33 000 europskih građana i predstavnika institucija EU-a, koji su poslali snažnu poruku mira i solidarnosti s Ukrajinom”.

Više od 33 000 ljudi 137 različitih nacionalnosti, uključujući 800 zaposlenika europskih institucija iz tima „Running for Europe“ („Trčimo za Europu“), sudjelovalo je u ovogodišnjoj utrci. Kao i 2021., pobjednik utrke je **Amaury Paquet** iz Belgije, koji je 20 km pretrčao za 1 sat i 1 sekundu.

Cilj ovogodišnje utrke bio je izraz solidarnosti Europske unije s Ukrajinom. Sredstva prikupljena u okviru tog događanja donirat će se Nacionalnoj organizaciji izviđača Ukrajine kako bi se osigurala hrana, lijekovi, vreće za spavanje i druge potrepštine, kao i za koordinaciju psihološke potpore ljudima i zajednicama pogođenima sukobom. (ehp)

NOVOSTI IZ SKUPINA

Europski akt o čipovima – važna inicijativa koja nameće određena pitanja

Heiko Willems, član EGSO-ove Skupine poslodavaca

Poluvodiči su neizostavan dio raznih gospodarskih sektora i područja života, kako za industriju tako i za potrošače, a bez njih se ne mogu ostvariti ni ciljevi zelene i digitalne tranzicije. Europskim aktom o čipovima, koji je Europska komisija predstavila 8. veljače 2022., trebala bi se zajamčiti sigurnost opskrbe, otpornost i tehnološko vodstvo EU-a u području tehnologije i primjene poluvodiča.

Jačanje europskog ekosustava poluvodiča iziskuje privatna ulaganja i znatnu potporu javnog sektora, zbog čega Komisija u predstojećim godinama planira uložiti 43 milijarde EUR. Međutim, proračun, koji će se većim dijelom ostvariti samo preraspodjelom iz drugih programa, iznosi tek oko trećine sredstava koje Kina namjerava mobilizirati do 2025.

Istodobno, dodjela znatnih državnih potpora mogla bi dovesti do komercijalno neodrživih ulaganja koja bi mogla negativno utjecati na tržište.

EU se mora usredotočiti i na potrebe europske industrije. Osposobljenost za proizvodnju čipova malih dimenzija (<10 nm) nije jedini odlučujući čimbenik uspjeha ekosustava poluvodiča. Treba razmotriti i prednosti europske industrije poluvodiča.

Lanac vrijednosti poluvodiča jedan je od najglobaliziranijih pa uspostava zatvorenog lanca vrijednosti u svim dijelovima svijeta iz gospodarskog aspekta ne bi imala smisla. Umjesto toga bi detaljna analiza prednosti i nedostataka europskog ekosustava poluvodiča trebala poslužiti kao polazište za raspravu o tome kako ciljanim ulaganjima povećati otpornost Europe. Paralelno s time, EU bi trebao ojačati međunarodna partnerstva.

O toj situaciji treba voditi računa i u kontekstu predviđenih hitnih i izuzetno dalekosežnih mjera. Davanje prednosti narudžbama za kritične sektore, programi zajedničke nabave i kontrola izvoza velike su intervencije na tržištu koje treba primjenjivati samo u izvanrednim situacijama.

O mišljenju „[Europski akt o čipovima](#)“ (INT/984) EGSO će raspravljati na svom plenarnom zasjedanju u lipnju.

Treba osigurati da se nakon Konferencije o budućnosti Europe odgovori na zahtjeve građana

Skupina radnika EGSO-a

Nakon godine dana intenzivnog rada Konferencija o budućnosti Europe konačno je objavila preporuke u vidu skupa [ambicioznih prijedloga](#) za pravedniju i jaču Europu. Prijedloge su, u suradnji sa socijalnim partnerima i drugim akterima, iznjedrili građani iz cijele Europe, koji su jasno istaknuli da Europska unija mora učiniti više u područjima koja su im važna, i to osobito u području nejednakosti, siromaštva, borbe protiv klimatskih promjena i zaštite demokracije. Primjer je toga uključivanje Protokola o socijalnom napretku kojim se osigurava ravnopravnost socijalnih i radničkih prava s četirima temeljnim slobodama jedinstvenog tržišta. Građani su također zatražili da Europa bude odvažnija, da na međunarodnoj sceni nastupa jedinstveno, da bude sposobna reagirati na svoje okruženje te da bude bliža svojim građanima i transparentnija u svojem radu.

Međutim, taj rad ne smije se okončati običnom izjavom o dobrim namjerama niti praznim riječima. Konkretni daljnji koraci od ključne su važnosti. To podrazumijeva organiziranje konvencije i razmatranje mogućnosti stvaranja trajnih struktura za sudjelovanje građanstva, za što je Europski gospodarski i socijalni odbor posebno dobro opremljen. Kao dom organiziranog civilnog društva i deliberativne demokracije u EU-u, EGSO mora osigurati da se ambiciozni prijedlozi građana i građanki pretvore u stvarne politike. Građanima i građankama su postavljena pitanja, i oni su odgovorili. Upravo je zato Skupina radnika organizirala [konferenciju na visokoj razini](#) s raznim članovima Konferencije o budućnosti Europe, kako bi raspravili o preporukama i mogućem daljnjem postupanju i tako osigurali kontinuitet tog procesa. Sada je na institucijama da poduzmu mjere. (prp)

„Skupina organizacija civilnog društva“ novi je naziv EGSO-ove Skupine „Raznolikost Europe”

Skupina organizacija civilnog društva

Dana 18. svibnja 2022., skupina „Raznolikost Europe“ (Skupina III.) Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) jednoglasno je odlučila svoj naziv promijeniti u „Skupina organizacija civilnog društva“. Promjena naziva stupa na snagu odmah.

Riječima **Séamusa Bolanda**, predsjednika Skupine organizacija civilnog društva: „Gospodarska i financijska kriza, pandemija bolesti COVID-19, a sada i rat u Ukrajini, dokazali su da organizacije civilnog društva aktivno doprinose otpornosti i održivosti naših zajednica. One pronalaze rješenja za izazove, brane naše europske vrijednosti i neizostavne su u provedbi djelotvornih politika. Organizacije civilnog društva ključni su akteri održive

budućnosti i takvima ih moramo smatrati.“

U tom kontekstu Skupina je odlučila promijeniti svoj naziv kako bi dionicima pojasnila svoj sastav i zadaću.

U svjetlu objavljivanja konačnog [izvješća](#) o rezultatima Konferencije o budućnosti Europe, do promjene imena došlo je u naročito pogodnom trenutku. U izvješću se predlaže jačanje postojećih struktura radi boljeg zadovoljavanja potreba i očekivanja građana i građanki EU-a u postupku donošenja odluka i, u tom kontekstu, jačanje EGSO-ove institucijske uloge i njegove uloge kao posrednika i jamca u aktivnostima participativne demokracije poput strukturiranog dijaloga s organizacijama civilnog društva i panelima građana i građanki.

Tijekom mandatnog razdoblja Užeg predsjedništva u proširenom sastavu 2020. – 2023. Skupina organizacija civilnog društva svoj će rad usmjeriti na siromaštvo i ulogu organizacija civilnog društva u njegovom suzbijanju.

Saznajte više o Skupni na [internetskim stranicama EGSO-a](#).

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Biološka raznolikost: umjetnici u akciji

Nova generacija umjetnika i umjetnica stavlja biološku raznolikost i prirodu u središte svojeg umjetničkog rada. Internetska izložba „Biološka raznolikost: umjetnici u akciji**“ na jedinstven način ističe povezanost ljudi i prirode. Organizirana u sklopu francuskog predsjedanja Vijećem EU-a, trajat će od 20. svibnja do 20. lipnja 2022.**

U sklopu tog internetskog umjetničkog projekta, francusko izaslanstvo pri Europskom gospodarskom i socijalnom odboru odabralo je pet istaknutih mladih umjetnika i umjetnica, čime je odalo priznanje njihovu radu na promoviranju tih tema i njihovu uvođenju u javnu raspravu.

Umjetnici i umjetnice odabrani su među 21 dobitnikom nagrade *Planète Art Solidaire*, koju je 2021. dodijelila neprofitna organizacija [Art of Change 21](#). Na toj potpuno virtualnoj izložbi nalazi se po jedno djelo svakog umjetnika i umjetnice, popraćeno njegovim ili njezinim objašnjenjem, kao i kratki videozapis u kojem svatko od njih govori o svojem radu. (ck)

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Suradnici u ovom broju

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546 94 76
E-pošta: eescinfo@eesc.europa.eu

EGSO info objavljuje se devet puta na godinu tijekom plenarnih zasjedanja EGSO-a. ? EGSO info dostupan je na 23 jezika.

EGSO info ne predstavlja službeno izvješće o radu EGSO-a; informacije o tome dostupne su u Službenom listu Europske unije ili drugim publikacijama Odbora.

Umnažanje je dopušteno ako se EGSO info navede kao izvor te primjerak pošalje uredniku.

07/2022